

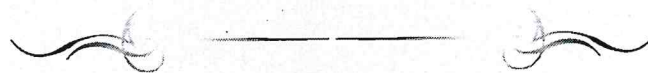

การเผยแพร่ความรู้เพื่อเสริมสร้าง และป้องกันการกระทำผิดวินัย (ครั้งที่ ๒)

โครงการเสริมสร้างและป้องกันการกระทำผิดวินัย

กลุ่มวินัยและเสริมสร้างระบบคุณธรรม กองการเจ้าหน้าที่ กรมส่งเสริมสหกรณ์

“...การทำความดีนั้น โดยมากเป็นการเดินทวนกระแสความพอใจและความต้องการของมนุษย์
จึงทำได้ยากและเห็นผลช้า แต่ก็จำเป็นต้องทำ เพราะหาไม่ ความชั่ว
ซึ่งทำได้ง่ายจะเข้ามาแทนที่ แล้วจะพอกพูนขึ้นอย่างรวดเร็วโดยไม่ทันรู้สึกตัว...”

พระบรมราชาบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรีฯ

ณ โรงเรียนนายร้อยตำรวจฯ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๙

วินัย : ไกลตัว

เรื่อง...ข้าราชการ “คืนเงิน” ที่ “เรียกรับ” ไปแล้ว
...ความสำเร็จ ไม่ใช่เหตุผลหย่อนโทษ

โดยนายปกครอง

ข้าราชการที่มีพฤติกรรม การ “เรียกรับเงิน” โดยอาศัยอำนาจหรือหน้าที่ในตำแหน่งราชการ ถ้าต่อมาได้คืนเงินให้กับผู้ถูกเรียกไปแล้ว ...
จะถือเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงและเป็นความผิดวินัยร้ายแรงหรือไม่ ?
คดีปกครองที่นำมาเล่าสู่กันฟังในฉบับนี้ มีคำตอบ...ครับ !!

ข้อพิพาทในคดีนี้ เป็นเรื่องของข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบคัดเลือกบุคคล เพื่อบรรจุเป็นลูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการ ถูกร้องเรียน (โดยผู้ถูกเรียกรับเงิน) ว่าก่อนและหลังการสอบได้เรียกรับเงินจากผู้เข้าสอบ (รวมทั้งผู้ร้องเรียน) และได้ให้ข้อสอบและบอกคำตอบแก่ผู้สมัครสอบคัดเลือกหลายราย

พยานหลักฐานจากการสอบสวนข้อเท็จจริงและการสอบสวนทางวินัย ฟังได้ว่าข้าราชการผู้ที่มีพฤติการณ์ตามที่ถูกร้องเรียน ผู้มีอำนาจจึงมีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ ครับ

ข้าราชการดังกล่าว (ผู้ฟ้องคดี) เห็นว่า คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการดังกล่าว ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงยื่นฟ้องต่อศาลปกครองขอให้มีการเพิกถอนคำสั่งไล่ออกจากราชการ โดยกล่าวอ้างว่า ไม่ได้มีเจตนาในการเรียกรับเงิน เพียงแต่เป็นการพูดล้อเล่น ทั้งเป็นเงินจำนวนเล็กน้อยเพียง ๕,๐๐๐ บาท และในห้องสอบมีกรรมการหลายคน จึงไม่สามารถบอกคำตอบข้อสอบได้ นอกจากนี้ได้โอนเงินคืนแล้วแต่เพื่อชำระหนี้...

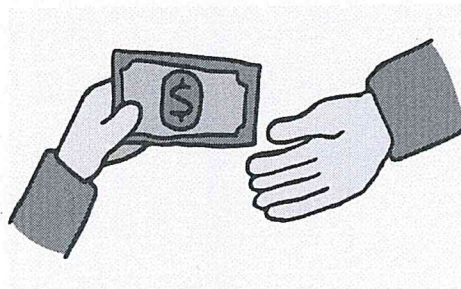
ข้อกล่าวอ้างฟังได้หรือไม่

คดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญและได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสอบคัดเลือกฯ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหน้าที่ดำเนินการสอบคัดเลือก โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ และเมื่อพิจารณาจากถ้อยคำพยานจากการสอบสวนทางวินัย พยานทุกคนล้วนเป็นประจักษ์พยาน ซึ่งเป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ด้วยตนเองและให้การสอดคล้องต้องกันว่า ผู้ฟ้องคดีเรียกรับเงินจากผู้สมัครสอบและนำแบบคำถามไปให้ผู้เข้าสอบและบอกคำตอบข้อสอบก่อนเข้าห้องสอบและในขณะที่สอบ เมื่อพยานไม่มีเหตุโกรธเคืองหรือโกรธเคืองกันมาก่อน ไม่ปรากฏว่าถูกบังคับขู่เข็ญเพื่อให้ถ้อยคำปรักปรำผู้ฟ้องคดี อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดีให้การขัดแย้งกันเกี่ยวกับเหตุผลของการโอนเงินคืนว่าเป็นการจ่ายเพื่อเป็นค่าน้ำมัน จึงไม่มีน้ำหนักรับฟังได้ พฤติการณ์จึงเป็นการกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ดังนั้น คำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย

นอกจากนี้ ศาลปกครองสูงสุดยังได้วางหลักการสำคัญเพื่อเป็นแนวทางประกอบการใช้ดุลพินิจไว้ว่า

- (๑) แม้ข้าราชการที่เรียกรับเงินจะคืนเงินให้แก่ผู้ถูกเรียกรับเงินแล้วก็ตามแต่ไม่มีเหตุอันควรลดหย่อนโทษ เพราะการกระทำได้เสร็จสิ้นเป็นความผิดแล้ว
- (๒) การเรียกรับเงินไม่จำเป็นว่าจะเกิดขึ้นก่อนสอบ แต่อาจเกิดขึ้นหลังการสอบ แต่ก่อนที่จะมีการประกาศรายชื่อผู้สอบคัดเลือกได้
- (๓) จำนวนเงินจะมากหรือน้อย ก็ถือเป็นการกระทำโดยทุจริต
- (๔) ตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการผู้เรียกรับเงินมิใช่ข้อสาระสำคัญ

คดีนี้จึงถือเป็นบรรทัดฐานให้ข้าราชการทุกคนจะต้องรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนเอง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งประชาชนผู้ที่ติดต่อบริการไม่ว่าด้วยเรื่องใด จะต้องไม่สนับสนุนให้ข้าราชการกระทำผิดวินัยด้วยการให้ผลประโยชน์ใด ๆ โดยมิชอบด้วยเช่นกัน (อ.๓๗๓/๒๕๖๑)

บทความเกี่ยวกับคดีปกครอง

เรื่อง ผมหยุดงานเพราะป่วยจริง...ไม่ได้ละทิ้งหน้าที่ครับ !

(หนังสือพิมพ์บ้านเมือง คอลัมน์คดีปกครอง ฉบับวันเสาร์ที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)

โดยนายปกครอง

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังในวันนี้ เป็นเรื่องการเจ็บป่วยของข้าราชการและได้ใช้สิทธิลาป่วยและลาพัก แต่ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจไม่อนุญาตให้ลา เนื่องจากไม่เชื่อหลักฐานใบรับรองแพทย์ที่ยื่นประกอบใบลาป่วยและไม่มีเหตุผลในการลาพัก

เรื่องราวในคดีนี้เกิดขึ้นเมื่อ นายตะวัน ข้าราชการครู ขอลาหยุดงาน เพราะอาการปวดศีรษะและอ่อนเพลียเป็นเวลา ๔ วัน และได้ยื่นใบลาป่วยต่อผู้อำนวยการโรงเรียนในวันที่มาทำงาน แต่ผู้อำนวยการโรงเรียนไม่เชื่อว่านายตะวัน ป่วยจริง จึงให้นำใบรับรองแพทย์ของโรงพยาบาลของรัฐมาประกอบใบลาป่วย ภายในวันรุ่งขึ้น แต่เนื่องจากนายตะวัน เข้ารับการรักษาที่คลินิกเอกชน และสถานีนามัย จึงได้นำใบรับรองแพทย์ของคลินิกเอกชนและใบรับรองการป่วยของหัวหน้าสถานีนามัยมาแสดง แต่ผู้อำนวยการโรงเรียนเห็นว่า ใบรับรองแพทย์ที่นำมายื่นไม่เป็นไปตามที่ตนร้องขอ จึงถือว่านายตะวันขาดราชการ

ต่อมานายตะวัน ได้ยื่นใบลาพัก ๒ วัน เนื่องจากตำรวจจับกุมบุตรชาย และแจ้งให้นายตะวันเตรียมหลักทรัพย์ประกันตัว แต่ได้ฝากใบลาพักไว้กับนักการภารโรง เพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่ออนุญาตต่อไป แต่ผู้อำนวยการโรงเรียนไม่อนุญาตให้ลาพัก เพราะไม่สามารถสอบถามเหตุผลได้และถือว่านายตะวันขาดราชการ จากนั้นได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและมีคำสั่งลงโทษทางวินัย ไม่เลื่อนขั้นเงินเดือนในปีงบประมาณนั้น และเรียนเงินเดือนคืนในวันที่ขาดราชการ รวม ๖ วัน

นายตะวัน เห็นว่าตนเองไม่ได้ขาดราชการตามที่ถูกกล่าวหา จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

คดีนี้มีประเด็นสำคัญ ๒ เรื่อง

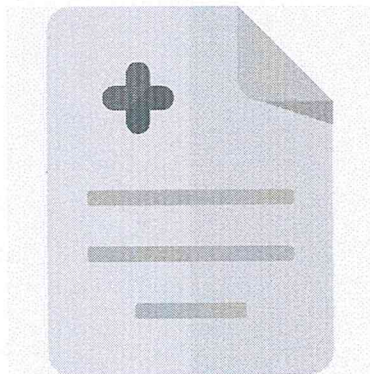
เรื่องที่ ๑ การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนปฏิเสธไม่รับเอกสารประกอบการลาป่วย เนื่องจากไม่ใช่ใบรับรองแพทย์ของโรงพยาบาลของรัฐเป็นการกระทำที่ขัดด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยข้อ ๑๗ ของระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดสาระสำคัญว่า การลาป่วยให้เสนอใบลาต่อผู้บังคับบัญชาในวันลา เว้นแต่ในกรณีจำเป็นจะเสนอหรือจัดส่งใบลาในวันแรกที่มาปฏิบัติราชการ โดยผู้มีอำนาจจะสั่งให้มารับใบรับรองแพทย์ซึ่งเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือสั่งให้ผู้ลาไปรับการตรวจจากแพทย์ของทางราชการ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตก็ได้

ประเด็นนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อผู้บังคับบัญชาเห็นว่าใบรับรองแพทย์ที่นายตะวัน นำมายื่นขาดความน่าเชื่อถือก็ชอบที่จะสั่งให้นายตะวัน ใช้ใบรับรองแพทย์ซึ่งผู้บังคับบัญชาเห็นชอบแทน หรือสั่งให้ไปรับการตรวจจากแพทย์ของทางราชการ เมื่อนายตะวัน ยื่นใบลาป่วยพร้อมทั้งหลักฐานการรับรองการป่วยถึง ๒ ฉบับ ๒ สถานที่ แสดงว่านายตะวัน เป็นผู้ป่วยจริงและใบรับรองแพทย์ที่นำมายื่นไม่ปรากฏว่าเป็นเอกสารเท็จ จะถือว่านายตะวัน ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรไม่ได้ การที่ผู้บังคับบัญชาปฏิเสธไม่รับหลักฐานใบรับรองแพทย์ และมีคำสั่งไม่อนุญาตการลาป่วย จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ

เรื่องที่ ๒ การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนไม่อนุญาตให้นายตะวัน ลาจึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยข้อ ๑๙ วรรคหนึ่ง ของระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดสาระสำคัญว่า ข้าราชการซึ่งประสงค์จะลาจลาจลส่วนตัวจะหยุดราชการได้เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่สามารถรออนุญาตได้ทัน จะเสนอหรือจัดส่งใบลาพร้อมระบุเหตุจำเป็นไว้แล้วหยุดราชการไปก่อนก็ได้ แต่จะต้องชี้แจงเหตุผลให้ผู้มีอำนาจอนุญาตทราบโดยเร็ว

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นายตะวัน มีเหตุจำเป็นต้องลาจลาจลส่วนตัวและมีเหตุพิเศษที่ไม่อาจยื่นใบลาจลาจลส่วนตัวและรออนุญาตการลาจากผู้บังคับบัญชาก่อนหยุดราชการได้ แต่ก็ได้พยายามดำเนินการตามระเบียบ โดยรอผู้บังคับบัญชาอนุมัติและจัดส่งใบลาพร้อมระบุเหตุผลความจำเป็นแล้ว ทั้งผู้เสนอใบลาแทนก็ได้ชี้แจงข้อเท็จจริง และคณะกรรมการโรงเรียนต่างก็รู้ถึงเหตุผลของการลาจลาจลส่วนตัว โดยยื่นหนังสือรับรองการติดต่อราชการของผู้กำกับการณ์ตำรวจด้วย ดังนั้น จะถือว่านายตะวัน ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรไม่ได้ การที่ผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาตให้ลาจลาจลส่วนตัว จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบเช่นกัน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๔๓/๒๕๕๕)

คดีนี้เป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับผู้บังคับบัญชาว่า การใช้ดุลพินิจในการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ข้าราชการในสังกัดลาป่วยหรือลาจลาจลหรือไม่ นอกจากต้องอยู่บนพื้นฐานของความชอบด้วยกฎหมายแล้วจะต้องพิจารณาด้วยความชอบธรรม ไม่มีอคติลำเอียง หรือกลั่นแกล้งครับ !

เรื่องน่ารู้... เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เรื่อง ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล... เปิดเผยให้บุคคลอื่นทราบได้หรือไม่ ?

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หน่วยงานราชการมีอำนาจเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบหรือไม่ ?

ถือเป็นปัญหาและความกังวลของเจ้าของข้อมูลมิใช่น้อย...

เนื่องจากโดยสภาพของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ถือเป็นข้อมูลที่เป็นสิ่งเฉพาะตัวของเจ้าของข้อมูล หรือ “ข้อมูลส่วนตัว” และไม่ประสงค์ที่จะเปิดเผยต่อบุคคลอื่นที่ตนไม่ต้องการให้ได้รับรู้

โดยเฉพาะเมื่อหน่วยงานราชการมีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของประชาชนไว้ในครอบครองหรือควบคุมดูแลจำนวนมาก อันเนื่องมาจากการติดต่อราชการของประชาชนที่ต้องแสดงหลักฐาน หรืออ้างอิงข้อมูลส่วนตัว เช่น บัตรประจำตัวประชาชน วันเดือนปีเกิด อายุ ภูมิลำเนา สถานที่อยู่ ประวัติการรักษาพยาบาล ประวัติการทำงาน สถานภาพ สถานภาพทางครอบครัว เบอร์โทรศัพท์ ฯลฯ หรือหน่วยงานราชการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการเอง กับทั้งหน่วยงานราชการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยให้ประชาชนได้มีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ โดยการขอ การตรวจดู การคัดสำเนาข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครอง หรือควบคุมดูแลของหน่วยงานราชการ รวมถึงการขอให้เจ้าหน้าที่รับรองสำเนาข้อมูลนั้นด้วย

ดังนั้น หน่วยงานราชการจะมีอำนาจเปิดเผย “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” ที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลได้เพียงใด ?

นายปกครองมีคำอธิบายจากข้อพิพาทในคดีปกครอง... ครับ !

มูลเหตุของคดีนี้ เกิดจากการที่นางสาว ก. ยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการเขต (กรุงเทพมหานคร) ขอข้อมูลข่าวสาร คือ ขอดัดและรับรองสำเนาคำขอเปลี่ยนชื่อตัว (แบบ ข.๑) ของนางสาว ข. โดยให้เหตุผลว่า เพื่อนำลายมือชื่อ (ในแบบ ข.๑) ไปประกอบการดำเนินการคดีอาญาขอหาหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา และขอดัดและรับรองสำเนารายการคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน (บ.ป.๑) ของนาย ค. เพื่อใช้ประกอบการสำนวนคดีอาญาขอหาทำให้เสียทรัพย์

เรื่องนี้ ผู้อำนวยการเขตฯ ได้มีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่นางสาว ก. ร้องขอ เพราะได้สอบถามไปที่สถานีตำรวจที่รับคำร้องทุกข์ของนางสาว ก. และได้รับทราบว่าเป็นทางคดี ไม่มีความจำเป็นต้องใช้หลักฐานดังกล่าว นอกจากนี้ ยังเห็นว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งจะเปิดเผยโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลไม่ได้ และจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

นางสาว ก. จึงได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามขั้นตอนของกฎหมาย

ต่อมา คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

นางสาว ก. (ผู้ฟ้องคดี) จึงฟ้องต่อศาลปกครองขอให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่ผู้ฟ้องคดีร้องขอเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และเมื่อเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ผู้ที่เข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลได้นั้น คือ เจ้าของข้อมูลข่าวสารนั้น หรือบุคคลที่เจ้าของข้อมูลข่าวสารนั้นให้ความยินยอม หรือบุคคลที่มีสิทธิตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น และตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๒/๒๗๒๖๘ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ได้วางแนวทางการปฏิบัติว่า การขอคัดและรับรองทะเบียนชื่อบุคคลต้องดำเนินการโดยเจ้าของทะเบียนชื่อบุคคลหรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นดำเนินการ

ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องขอคัดสำเนาคำขอเปลี่ยนชื่อตัวและคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนของนางสาว ข. และนาย ค. หัวหน้าฝ่ายทะเบียน จึงไม่อาจเปิดเผยข้อมูลให้กับผู้ฟ้องคดีโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลได้

นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีมิได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการขอคัดสำเนาคำขอเปลี่ยนชื่อตัว (แบบ ข.๑) ตามข้อ ๓๑ และข้อ ๓๕ วรรคหนึ่ง ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ และหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๒๓๖ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเป็นบุคคลทั่วไปและเป็นคู่กรณีที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีความ และยื่นคำร้องขอโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูล ดังนั้น คำสั่งไม่อนุญาตให้คัดและรับรองสำเนาข้อมูลข่าวสาร จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย (อ. ๑๑๕/๒๕๖๐)

คดีนี้มีข้อกฎหมายที่สำคัญที่ประชาชนทั่วไปควรรู้ คือ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ (๕) และมาตรา ๒๔ (๘) โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ว่า ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลนั้น หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ได้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยต่อศาลและเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมาย

ด้วยเหตุนี้ แม้ว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จะรับรองสิทธิของประชาชนให้มีโอกาสได้รับรู้ ตรวจสอบ หรือขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานราชการ (หรือหน่วยงานของรัฐ) ก็ตาม แต่ข้อมูลบางประเภทตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐก็มีอำนาจดุลพินิจที่จะไม่เปิดเผยก็ได้ ตามหลัก “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” แต่หากเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลและการเปิดเผยไม่ใช่เพื่อประโยชน์ตามที่ มาตรา ๒๔ (๑) - (๙) กำหนดไว้ หน่วยงานของรัฐก็ไม่มีอำนาจเปิดเผยต่อบุคคลใด ๆ ได้ โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลข่าวสารที่ได้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้น...ครับ!

ต้องการหารือ ปรัชญาการใช้สิทธิหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ติดต่อได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

